

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра економіки підприємства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-
педагогічної, методичної та
виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк
«__» _____ 2019 р.

06-01-72

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
PROGRAM OF THE DISCIPLINE

«ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА»
«ECONOMIC DIAGNOSTICS»

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Speciality 076 «Entrepreneurship, trade and exchange activities»

Национальний університет
водного господарства
та природокористування

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна діагностика» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Економіка підприємства» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Рівне: НУВГП, 2019. – 16 с.

Розробник: Гарнага О.М., доцент кафедри економіки підприємства, к.е.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол від «9» жовтня 2019 року №2

Завідувач кафедри _____

Н.Б.Кушнір

Керівник групи забезпечення спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» _____

Т.В.Кузнєцова

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ

Протокол від «10» жовтня 2019 року № 1

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ _____

Н.Е. Ковшун

© Гарнага О.М, 2019 рік
© НУВГП, 2019 рік

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Економічна діагностика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». У робочій програмі вказані структура курсу, детальний перелік тем, розподіл часу за темами, система оцінювання знань.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання методологій і методик економічної діагностики діяльності підприємства з метою інформаційного забезпечення прийняття оптимальних економічно обґрунтованих рішень з управління підприємств різних форм власності, які функціонують в умовах ринкової економіки.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Економічна діагностика» є складовою частиною циклу навчальних дисциплін природничо-математичної підготовки студентів за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків», «Планування і контроль на підприємстві» тощо.

Здобувачами вищої освіти під час вивчення дисципліни набуваються такі компетентності: здатність здійснювати галузевий, ситуаційний та економічний аналіз за умов мінливості ринкової ситуації, з метою розв'язання складних задач і проблем, діагностувати різні сфери господарської діяльності підприємства, визначати наслідки впливу рішень на діяльність суб'єктів господарювання.

Анотація

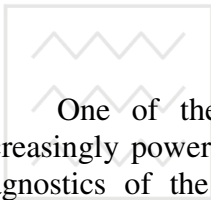
Одним із найголовніших факторів, що стимулюють створення все більш потужних і ефективних інформаційних систем, є економічна діагностика діяльності компаній, оскільки

саме оперативна і повна інформація надає перевагу перед конкурентами, а неухважність до якості й ефективності економічної діагностики обов'язково призводить до втрати ринкових позицій.

Призначення економічної діагностики полягає в описі економічного об'єкта, його станів, взаємодії, що виражаються через встановлені економічні показники. Вони покликані своєчасно подавати керівництву підприємства необхідну і достатню інформацію для прийняття рішень, якість яких забезпечує високоефективну діяльність кожного об'єкта управління та його підрозділів.

Ключові слова: діагностика, діяльність, інформаційна система, економічна інформація, інформаційна база, ресурси, ринкове середовище, фінанси, товарооборот, біржа.

Abstract

One of the main factors contributing to the creation of increasingly powerful and efficient information systems is economic diagnostics of the companies activity, since it is operational and complete information that gives preference to competitors, and the inattention to the quality and efficiency of economic diagnostics necessarily leads to loss of market positions.

The purpose of economic diagnostics is to describe the economic object, its states, interactions, which are expressed through the economic indicators established for activity. They are designed to timely submit to company management necessary and sufficient information for decision making, which provides high quality work of each object and its control units.

Key words: diagnostics, activity, information system, economic information, information base, resources, market environment, finance, turnover, stock market.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,43 самостійної роботи студента – 8,43	Рівень вищої освіти - магістр	Лекції	
		32 год	4 год
		Практичні	
		30 год.	10 год
		Самостійна робота	
		94 год.	142 год.
		ІНДЗ	
24 год.	24 год.		
Форми контролю: іспит, курсова робота			

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи студентів становить:

для денної форми навчання – 34% до 66%.

для заочної форми навчання – 8% до 92%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо проведення діагностики усіх аспектів діяльності підприємства з метою прийняття стратегічних рішень задля покращення ефективності діяльності та посилення ринкових позицій

Основними завданнями є:

- засвоєння основних теоретичних положень діагностики діяльності підприємства із застосуванням наукових підходів;
- набуття навиків формування програми та використання методів діагностування економічних процесів на підприємстві;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні знання методологій і методик економічної діагностики діяльності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни "Економічна діагностика" студент повинен:

знати:

види особливості застосування економічної діагностики; основи оцінки ринкової ситуації та ринкової позиції підприємства; рівні та співвідношення граничних значень показників діяльності підприємства, сутність діагностики формування, розподілу і використання ресурсів підприємства; засади діагностики торгівельної і біржової діяльності.

вміти:

коректно застосовувати методологію економічної діагностики; оцінювати положення підприємства в ринковому середовищі, виконувати комплексну діагностику діяльності підприємства та діагностувати окремі бізнес-процеси для цілей тактичного та стратегічного управління розвитком виробничих та торгівельних підприємств, проводити фундаментальний та технічний аналіз.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Діагностика ринкового середовища підприємства

Тема 1. Предмет і завдання курсу

Сутність економічної діагностики, її види. Місце економічної діагностики в системі управління підприємством. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.

Тема 2. Діагностика ринкового середовища підприємства

Методичні особливості проведення діагностики галузі.

Оцінка перспектив розвитку галузі. Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка.

Тема 3. Діагностика конкурентної позиції підприємства

Особливості діагностики конкурентної позиції підприємства.

Методика портфельного аналізу. Оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Змістовий модуль 2. Діагностика ефективності використання виробничих та фінансових ресурсів підприємства

Тема 4. Діагностика виробничого потенціалу

Оцінка виробничого потенціалу підприємства за ресурсним підходом (трудовий, капітальний, інформаційний, науковий). Оцінка техніко-організаційного рівня виробництва.

Тема 5. Управлінська діагностика

Принцип і етапи проведення управлінської діагностики. Оцінка управління витратами, як основи ефективності господарювання. Взаємозв'язок із узагальнюючими показниками.

Тема 6. Фінансова діагностика

Система показників фінансового стану підприємства. Інтегрована оцінка фінансового стану. Процедури синтезування одиничних та групових показників, способи їх оцінки.

Тема 7. Діагностика якості управління та економічної культури

Ознайомлення з формальною організаційною структурою, визначення її типу. Економічна культура підприємства та особливості її діагностики.

Тема 8. Діагностика вартості підприємства

Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язок в сучасній економіці. Основні методичні підходи до ринкової оцінки підприємства як цілісного майнового комплексу, їх характеристика та способи застосування.

Змістовий модуль 3. Діагностика торгівлі та біржової ъності

Тема 9. Аналіз обсягу і структури товарообороту торговельного підприємства

Оцінка показників динаміки загального обсягу, ритмічності, рівномірності товарообороту. Оперативний аналіз товарообороту. Особливості аналізу товарообороту оптового торговельного підприємства.

Тема 10. Комплексний аналіз основних факторів, які впливають на товарооборот підприємства роздрібною торгівлі

Оцінка впливу забезпеченості товарами на роздрібний товарооборот Аналіз рівня обслуговування. Систематизація і узагальнення результатів факторного аналізу товарообороту.

Тема 11. Фундаментальний аналіз біржових цін та курсів

Фундаментальний аналіз на сировинних ф'ючерсних ринках.

Особливості здійснення фундаментального аналізу на фондових ринках. Фундаментальний аналіз на ф'ючерсних ринках

Тема 12. Технічний аналіз ф'ючерсних цін

Засоби технічного аналізу. Основні фігури технічного аналізу. Методи дотримання тренду. Осцилятори. Аналіз показників обсягів торгів. Теорія протилежної думки. Структурні теорії.

Модуль 2

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – курсова робота.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
л	п		КР	ср	л	п		КР	ср		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Діагностика ринкового середовища підприємства											
1.	Тема 1. Предмет і завдання курсу	10	2	2		6	11	-	-		11
2.	Тема 2. Діагностика ринкового середовища	10	2	2		6	13	1	1		11
3.	Тема 3. Діагностика конкурентної позиції підприємства	20	4	4		12	13	1	1		11
	Усього	40	8	8		24	37	2	2		33
Змістовий модуль 2. Діагностика ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів підприємства											
4.	Тема 4. Діагностика виробничого потенціалу	10	2	2		6	11	-	1		10
5.	Тема 5. Управлінська діагностика	10	2	2		6	11	-	1		10
6.	Тема 6. Фінансова діагностика	10	2	2		6	11	-	1		10
7.	Тема 7. Діагностика якості управління та організаційної культури	10	2	2		6	10	-	-		10

8.	Тема 8. Діагностика вартості підприємства	20	4	4		12	12	1	1		10
	Усього	60	12	12		36	55	1	4		50
Змістовий модуль 3. Діагностика торгівлі та біржової діяльності											
9.	Тема 9. Аналіз обсягу і структури товарообороту торговельного підприємства	14	3	2		9	14	-	1		13
10.	Тема 10. Комплексний аналіз основних факторів, які впливають на товарооборот підприємства роздрібноі торгівлі	19	3	4		12	20	1	1		18
11.	Тема 11. Фундаментальний аналіз біржових цін, курсів	11	3	2		6	16	-	1		15
12.	Тема 12. Технічний аналіз ф'ючерсних цін	12	3	2		7	14	-	1		13
	Усього	56	12	10		34	64	1	4		59
Модуль 2											
	ІНДЗ				24					24	
	Усього годин	180	32	30	24	94	180	4	10	24	142

5. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Предмет і завдання курсу	2	-
2.	Тема 2. Діагностика ринкового середовища	2	1
3.	Тема 3. Діагностика конкурентної позиції підприємства	4	1
4.	Тема 4. Діагностика виробничого потенціалу	2	1
5.	Тема 5. Управлінська діагностика	2	1
6.	Тема 6. Фінансова діагностика	2	1
7.	Тема 7. Діагностика якості управління та організаційної культури	2	-
8.	Тема 8. Діагностика вартості підприємства	4	1
9.	Тема 9. Аналіз обсягу і структури товарообороту торговельного підприємства	2	1
10.	Тема 10. Комплексний аналіз основних факторів, які впливають на товарооборот підприємства роздрібноі торгівлі	4	1
11.	Тема 11. Фундаментальний аналіз біржових цін, курсів	2	1
12.	Тема 12. Технічний аналіз ф'ючерсних цін	2	1
	Разом	30	10

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента полягає у поглибленні знань та умінь з усіх тем навчальної дисципліни. Крім опрацювання лекційного

матеріалу передбачає використання додаткової навчальної літератури, нормативних документів, наукових праць та періодичних ділових видань.

Розподіл годин самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Обсяг часу, годин	
		денна форма	заочна форма
1	Опрацювання лекційного матеріалу	16	44
2	Підготовка до практичних занять	15	35
3	Опрацювання окремих частин тем програми, які не викладаються на лекціях	27	27
4	Підготовка до контрольних заходів	36	36
	Всього	94	142

Перелік питань до самостійного вивчення дисципліни

№ з/п	Перелік питань для самостійного вивчення	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Огляд діагностичного апарату досліджень економіки підприємства в публікаціях періодичних видань.	2	2
2.	Ситуаційний аналіз підприємства.	2	2
3.	Еволюція поглядів щодо джерел конкурентних переваг.	2	2
4.	Конкурентний статус у визначенні І.Ансоффа.	2	2
5.	Вітчизняний та зарубіжний досвід щодо оцінки конкурентоспроможності продукції.	2	2
6.	Методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу.	2	2
7.	Оцінка техніко-економічного рівня стабільного виробництва.	2	2
8.	Проблема ринкової оцінки підприємства та її розв'язання в сучасній економіці.	2	2
9.	Методичні підходи до оцінки бізнесу та майна підприємства.	2	2
10.	Використання програмних продуктів для оцінки фінансового стану підприємства.	2	2
11.	Експрес-діагностика фінансового стану підприємства.	3	3
12.	Методи оцінки економічної безпеки за результатами фінансової діагностики.	2	2
13.	Оцінка рівня професіоналізму та кваліфікації провідних спеціалістів економічних служб підприємств.	2	2
	Усього годин	27	27

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачене навчальним планом у вигляді курсової роботи.

Курсова робота складається з таких складових частин: титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку літератури, додатків до індивідуального завдання (при необхідності).

Розподіл годин за розділами курсової роботи

Етапи виконання курсової роботи	Кількість годин
Діагностика ринкового середовища підприємства	6
Діагностика господарської діяльності підприємства	8
Заходи щодо підвищення ефективності діяльності підприємства	6
Вступ, висновки, оформлення	4
Усього годин	24

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, ділові ігри.

9. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовується оцінювання знань за наступними видами робіт:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля;
- перевірка виконаних практичних завдань;
- підготовка та презентація реферату, міні лекції;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях та консультаціях, розрахунково-графічна робота, результати самостійної роботи студентів) проводиться за наступними критеріями (у % від кількості балів, виділених на

завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0 % – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
- 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1: поточний контроль												Модуль 2: ІНДЗ	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 2				-	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

T1, T2... T12 — теми змістових модулів.

Розподіл балів курсової роботи

Модуль 2. Курсова робота				Захист	Сума
1 розділ	2 розділ	3 розділ	вступ, висновки, список літератури		
15	20	20	5	40	100

11. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90–100	відмінно
82–89	добре
74–81	
64–73	задовільно
60–63	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни "Економічна діагностика" включає:

1. Опорний конспект лекцій (*на електронному і паперовому носіях*),
2. Пакети тестових завдань з кожної теми та в цілому по всьому курсу дисципліни.

3. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Економічна діагностика» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання. – Рівне: НУВГП, 2019.

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Економічна діагностика» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання. – Рівне: НУВГП, 2019.

13. Рекомендована література

Базова

1. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика [текст]: навч. посіб. /І.В. Кривов'язюк. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 450 с
2. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання / Н.І. Сарай. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 165 с
3. Костенко Т.Д. Економічна діагностика: Практикум / Т.Д. Костенко,

А.А. Герасимов, В.С. Рижигов. - К.: Центр учбової літератури, 2007-186 с.

4. Гринів Б. В. Економічний аналіз торговельної діяльності. Навч. посіб. / Б.В. Гринів. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с.
5. Яцкевич І. В. Економічна діагностика : навч. посіб. / І.В. Яцкевич. – Одеса, 2015. - 291 с
6. Карпенко Н. В. Економічна діагностика : навч.-метод. посіб. / Федер. профспілок України, Акад. праці і соц. відносин і туризму. - Київ : АПСВТ, 2014. - 109 с.

Допоміжна

1. Гетьман О.О., Шаповал В.М., Економічна діагностика: навчальний посібник., -К.:Центр навчальної літератури, 2007. - 307с.
2. Євдокимова Н.М., Кірієнко А.В. Економічна діагностика: навч.методичн.посібник. - К.: КНЕУ. - 2003. - 190 с.
3. Портер М. Конкурентна стратегія: методика аналізу галузей та конкурентів. Пер. з англ. - М.: Альпіна Бізнес Букс, 2005. -454с.
4. Данілов О.Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / О.Д. Данілов, Т.В. Паєнтко. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 415 с.
5. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Є.В.Мних, Н.С.Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 412 с.
6. Фатхундинов Р.А. Конкурентноспособность: экономика, стратегия, управление: Учебн.пособие. - М.: ИНФРА-М, 2000. - 311 с.
7. Швиданенко Г.О. Бізнес-діагностика підприємства / Г.О. Швиданенко, А.І. Дмитренко. – К.: КНЕУ, 2008. – 344с.
8. Верхоглядова Н. І. Економічна діагностика : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Н.І. Верхоглядова. - Дніпропетровськ : Свідлер, 2011. - 330 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національний університет

5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.libr.rv.ua/>

6. Наукова бібліотека НУВГП. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

